

TROYA FOLKLOR ARAŞTIRMA DERNEĞİ'NİN 2011 EDEBİYAT ÖDÜLÜ'NÜ ALPER AKÇAM ALDI

Alper Akçam, 22 Ocak 2012 tarihinde, Bahçeşehir Üniversitesi'nde yapılan ödül töreninde, aşağıdaki konuşmayı yaptı

**Değerli dostlar,
Konuşmama, FOLKLOR ŞİİR İÇİN DİRENİYOR diyerek başlayacağım.**

Cemal Süreyya, genç Cumhuriyet'in aydınlanmacı, pozitif düşünceye açık, eleştirel aklın epeyce yer aldığı okul sıralarında yetişen şanslı bir kuşaktandı... Çağdaş şiirin her türlü kalıba ve ön yargıya meydan okuyan olabildiğine muhalif ve isyankâr duruşuyla sözünü esirgememiş, "Folklor Şiire Düşman" demişti (Ekim 1956 tarihli *a* dergisi).

Folklor, yalnızca kalıplı şiir olsaydı, folklor yalnızca hece vezni, dörtlük, uyak olsaydı, yerden göğe haklısın diyecektik kendisine...

Ama, folklor ve halk kültürü, aynı zamanda, yeryüzünün tüm iktidarlarına inat, dünün ve bugünün tüm hiyerarşilerini, dizgelemlerini hiçe sayan groteskin de kaynağı ve yaşatıcısıdır.

Bugün, neredeyse tek merkezli duruma gelmiş yeryüzünde, aynı kültür içindeki herkesi ve her şeyi birbirinin kopyası durumuna getirerek nesneleştiren, kültürler ve halklar arasında, yaratılıştan ayrılıklar varmış gibi göstererek, farklı kültür ve inançları çıkar savaşlarına koçbaşı yapan kapitalist-emperyalist saldırganlık karşısında duracak en önemli güç, binlerce yıllık geçmişi olan sınıflı toplumu bile ayak-

ta tutmayı başarmış, yeryüzünü bir ve büyük insanlık kültürünün kardeşlik, paylaşma alanı olarak gören halk kültürüdür.

Bir ucu doğrudan ABD Başkanı'na bağlı ACRFA'dan, CIA'e koşut çalışan ve sözde sivil toplum örgütleri NGO'lar aracılığıyla halkları iktidar zorbalığının arabasına rıza ipleriyle bağlayan NED'den beslenen, bir ucu derebeylik kültürünün ideolojisi durumuna gelmiş inanç istismarına dayanmış, televizyon ekranlarıyla, yüzbinlik sofralarla, sadaka kültürüyle en uzak dağ başındaki en farklı duran beyne sızmayı başarabilen emperyal-gerici kültürün karşısında, ancak halk kültürünün yenileştirici, değişimci gücüyle, o gücü günün koşullarında yeniden yaşamayı, yaşatmayı başaracak özgür ve özgün sanatçı duruşuyla direnebiliriz. Folklor olmadan, şiir de olmayacaktır diyebileceğimiz çok önemli bir sapaktayız.

Fakir Baykurt'un Kaplumbağalar'ında "eyisi kilin hanımlar" diye bağırarak gezen kil satıcısının, Yelatan'da "ne bakıyorsunuz anam, kocalarınız da evde; boş duracağınıza gidin siz de ...kilin, para alın" diyen, kaymakamla çatır çatır kavga edip çocuk parasını koparan Türkmen anası Güllüsünün, Dursun Akçam'ın "bizim köyün karileri de siçanlar kimi, illedevam melaike kunniyer" diyen Allahın kızı Maviş'inin, ahır süpürge-

sinden dodo bezeterek yağmur duasına çıkan Çeşmir köylülerinin, kirini beline iki kez dolayarak devlet büyüklerine ve Tanrı'ya yaltakçılık yapıp duran Hacivat'ı kötekleyen Karagöz'ün özgür ruhları, padişahlıktan sözde demokrasilere, tüm iktidarların en büyük korkusu olagelmıştır...

Onun için, Kaftancıoğlu'nun bedenine, küçük kızının gözünün önünde tam on altı kurşun birden sıktılar...

Onun için, 12 Eylül'de "onların oğlanlar"ın açtığı kapıdan arz-ı endam eyleyen taklitçi ve mistik edebiyat fotoğrafında yer almak isteyen ve o günkü moda uyan her yazarımız, "köy romanı"na sövmeden sözüne başlayamadı.

Değerli dostlar,

Folklor şiiri savaştırıyor bugün...

Çoğul halk kültürü, şiirle, türküyle, fıkayla, oyunla direniyor... O kültürün bayrağını ve o kültürün üretken evlatlarının yapıtlarını bugünlere taşımanın, savunmanın onurunu duyuyorum... Troya Folklor Araştırmaları Derneği'nin bana uygun bulduğu 2011 yılı Edebiyat Ödülü'nü ömrüm boyunca en büyük övünç kaynağı ve sorumluluk çizgisi olarak taşıyacağıma söz veriyorum...

Saygılarımla...